AMBROSIUS M. HARTZ

SEPTYNI KRISTAUS ŽODŽIAI

Trumpi gavėnios pamokslėliai

Iš vokiečių k. vertė
V. K.

KAUNAS — — — — — — — — 1940

AMBROSIUS M. HARTZ

SEPTYNI KRISTAUS ŽODŽIAI

Trumpi gavėnios pamokslėliai

Iš vokiečių k. vertė
V. K.

KAUNAS — — — — — — — — 1940

Bažnytinės valdžios spausdinti leista

Pirmasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro"! (Luk. 23, 34).

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Pasakojimas apie vieno misionieriaus viešam pagarbinimui išstatytą kryžių. Kvietimas dažnai susikaupti ties kryžium, kad savo mirties valandoje išgirstume Viešpaties septynis žodžius. Pirmasis Jėzaus žodis yra malda.

B. *Dėstymas:*

I. Jėzaus malda kyla iš meilės. Tai aišku pažvelgus:
1. į asmenis, kuriems ji tinka,
2. į laiką, kada ji buvo ištarta,
3. į turinį.
Praktiškos išvados: Jėzus meldžiasi už Bažnyčios priešus ir už kiekvieną nusidėjėlį.

II. Jėzaus malda liepsnoja meile.
Nuo Golgotos į pasaulį atėjo priešo meilė. Priešo meilė yra:
1. kilniausia dorybė (pavyzdys),
2. sunkiausia dorybė (pavyzdys),
3. vertingiausia dorybė (pavyzdys),
Praktiškos išvados: Ir mes suliepsnokime meile!

C. *Pabaiga:* Pasiryžimas ir gailestis.

Prie vienų lengvai prieinamų namų atvykęs į naują vietą misionierius viešai pakabino kryžių. Vietiniai gyventojai gausiai susirinkdavo, norėdami pamatyti vos įžiūrimą „kenčiantįjį",

mirusį iš meilės žmonėms ant gėdos medžio. Mes, kuriems kryžius nuo pat mažens yra pažįstamas, labai dažnai praeiname į jį neatkreipdami dėmesio. Dėl to kviečiu jus dažnai sustoti ties kryžium, kad čia net mirties valandoje išgirstumėt septynis Kristaus žodžius. Ir jeigu mes, būdami geri vaikai, mielai prisimename mūsų velionių tėvų paskutiniuosius žodžius, kaip dažnai mes turėtume prisiminti mūsų Viešpaties atsisveikinimo žodžius, tuos „arfos tonus nuo kryžiaus", kaip juos vadina kardinolas Hugo. Klausykite! Jau skamba pirmasis šauksmas, šauksmas skirtas meilei: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro!" Čia glūdi jaudinanti malda, kuri

1. plaukia iš meilės,
2. liepsnoja meile.

Pagaukime jos tikrąją prasmę! Tik taip ji sužadins mumyse išganymo troškimą.

I.

„Tėve, atleisk jiems..." Ši malda kyla iš meilės atsižvelgiant į asmenis, kuriems ji tinka. Šventasis Avinėlis (auka) lieja kraują ant kryžiaus. Nėra jokios vilties to išvengti. Tačiau dar ir dabar Jėzaus priešai žeidžia Išganytoją begėdiškų šmeižtų nuodingomis strėlėmis. Gal dabar prašo jis pasigailėjimo, šaukia iš nusivylimo, gina savo nekaltumą, prakeikia savo budelius. Štai jis atveria burną. Ką jis pasakys? Į ką jis kreipsis? Ne į savo ištikimuosius po kryžium. Išganytojo širdy dega tai, ką jo malda apreiškia: „Tėve, atleisk jiems..." Čia Mesijas

parodo tą meilę, kuri neįsižeidžia (1 Kor. 13, 5), net jeigu priešai dar nuožmiau elgtųsi.

„Tėve, atleisk jiems..." Jis meldžiasi tą valandą, kai stipriausias skausmas drauge su didžiausiais įžeidimais Dievažmogiui sukelia „pragaro kančias" (Ps. 17, 5), kai puolę priešai gėrisi jo kančiomis ir godžiai geria įvykdyto keršto saldybę. Jėzus nekeikia žiauriųjų, kaip Nojus nepaklusnųjį Chamą (Gen. 9, 25), nereikalauja, kaip Elijas, kad „baudžianti ugnis nukristų iš dangaus" (4 Kar. 1, 10), neprakeikia jis savo žudikų, kaip Elisėjas savo piktažodžiautojus (4 Kar. 2, 24), kaip Jokūbas ir Jonas nesvetingąjį miestą (Lk. 9, 55); ne, jis dar savo liežuvį, vienintėlį, kuris yra jam laisvas, panaudoja savo priešams užtarti net tą valandą, kada jie savo piktybėmis lenktyniauja su mirtimi. Ir sunku skirti, kas sukelia didesnę nuostabą: ar gaujos niekšybė, ar nenugalima Kristaus meilė.

„Tėve, atleisk jiems..." plaukia iš meilės atsižvelgiant į turinį. „Tėve!" kreipiasi Išganytojas, ne: Viešpatie! Visagali! Teisėjau! O paprastai: Tėve! Šis kreipimasis yra artimiausias pasiekti palankią ausį prašymui ir širdį maloniai jam pritarti.

„Atleisk jiems!" Kilni drąsa glūdi kylančiam verksme, kuris skamba daugiau reikalaujančiu, nei prašančiu tonu. Duok jiems ne atlyginimą — atleidimą, ne bausmę — pasigailėjimą, jiems, kurie mane niekino, vainikavo, nukryžiavo.

„Jie nežino, ką daro". Taip pagrindžia Jėzus savo prašymą. Mesijas negali pateisinti Piloto

neteisybės, fariziejų pavydo, tautos nedėkingumo: jie žinojo apie įvykusias pranašystes, matė jo stebūklus, tačiau, kadangi jo begalinis kilnumas buvo nepasiekiamai aukščiau, jis drįso pridėti: jie nežino, ką daro. Nukryžiuotasis mums tiesiog prieš akis pastato meilę, kuri nepažįsta pykčio (1 Kor. 13, 5).

Jėzui tariant ant kryžiaus pirmąjį žodį, prieš jo akis atsiskleidė visa ateitis ir jo „Atleisk jiems“ tinka visų laikų Bažnyčios priešams, tinka kiekvienam nusidėjėliui. Ir už mus jis meldėsi, už mus, kurie vis iš naujo įžeidžiame Dievą, neatsižvelgdami į jo malones, ir esame užsitarnavę dar daugiau nedėkingumo, nei tie budeliai. Ir mes nežinome, ką darome, nes kitaip savo kasdieninėmis nuodėmėmis neniekintume išlieto brangaus kraujo ir, neatmestume teikiamų malonių. Visagali! Atleisk mums! Mes dažniausiai klystame iš netyčių, ne iš blogybės! Atleisk neišmanantiems, kurie nekenčia Bažnyčios! „Jie nežino, ką daro“, kitaip jie nepersekiotų tos šventosios institucijos, kuriai žmonija yra dėkinga už aukščiausias gėrybes.

II.

„Tėve, atleisk jiems...“ ši malda liepsnoja meile.

Vienas protestantas kėsinosi prieš uolaus katalikybės gynėjo hercogo von Guise gyvybę. Sąmokslas buvo laiku susektas ir apie tai buvo painformuotas hercogas, kuris tuojau pas save pasikvietė jį ir paklausė: „Ar nuskriaudžiau aš tave “ „Ne“, atsakė drebėdamas piktadaris, „aš tenorėjau tik apginti savąjį tikėjimą“. „Jei tavo religija įpareigoja žudyti, tai manoji įsako at-

leisti", nusišypsojo hercogas, „Še ranką! aš tau dovanoju!"

Iš tiesų, jis suprato ir pasekė pirmojo Jėzaus žodžio nuo kryžiaus kilniausį pamokymą. Ir nuo to laiko, kada Golgotoje suskambėjo „Tėve, atleisk jiems...", pasaulin atėjo dorybė, apie kurią anksčiau neturėta jokio supratimo, atėjo priešo meilė.

Priešo meilė — kilniausia dorybė! Kas ją išsikovoja, pasiekia tobulybę. Vienas tėvas paskyrė deimantą tam iš savo sūnų, kuris kilniausiai pasielgs. Dovana atiteko sūnui, kuris eidamas kalno šlaite rado savo priešą miegantį ir jo nenužudė. Kerštas tinka ne mums, bet Dievui (Rom. 12, 17). Vietoj keršiję geriau mes kęskime ir blogį nugalėkime gėriu (Rom. 12, 21). Gražiai kalba šventasis Bernardas, sakydamas: „Kas gera daro savo priešui, prilygsta tarp erškėčių žydinčiai lelijai, kurią jie nustelbia, tačiau negirdėta, kad jų baltumu dygliai pasipuoštų". Toks kilnus veiksmas yra dorybės vainikas. Liudviko XVI, Prancūzijos karaliaus, 1793 metais ant ešafoto nužudyto, paskutinieji žodžiai buvo: „Mirštu nekaltas. Aš atleidžiu savo mirties kaltininkams". Garcia Moreno, kilnusis Ekvadoro respublikos prezidentas, mirė 1875 m. rugpiūčio 6 d. turėdamas 22 krauju plūstančias žaizdas. Prieš pat mirtį paklaustas, ar jis atleidžia savo žudikams, ištarė: „Aš jiems jau atleidau". Argi tai nėra gražu ir didinga? Iš tiesų, atlaidumas yra kilniausia dorybė ir mes krikščionys esame įpareigoti ją praktikuoti. Todėl ir pats suliepsnok meile!

Priešo meilė — sunkiausia dorybė! Vienu akimirksniu mes jau būname pasirengę savo

priešui atleisti, tačiau staiga vėl iškyla pasibiaurėjimas, neapykanta, kartumas. Ir norint ištverti reikia pripažinti, kad priešo meilė glūdi ne jausme, bet valios pajėgume. Reikia narsiai kovoti. Venkime vaidų, nes Kristus įsako: „Mylėkite savo priešus... (Mat. 5, 44).

Šis reikalavimas yra toks aiškus, kad negali būti blogai suprastas. Mes turim kaipo pavyzdį patį Kristų ant kryžiaus. Palygink gi Viešpaties padėtį su savąja! Ar perverti vinimis tavieji sąnariai? Ar sužeisti erškėčiais tavo smilkiniai? Ak, gal būt, tavo artimas pasakė tau kandų žodį, neatidavė tau reikiamos pagarbos, gal būt, tau prikaišiojo. Ir jeigu tave taip nuolatos erzintų, gėdinkis prieš patį Kristų. Tesupurto tave šventojo Stepono malda, mušant jį akmenimis: „Viešpatie, nepaskaityk jiems šito nuodėme!“ (Ap. d. 7, 57). Arba pasek apaštalo Jokūbo pavyzdžiu, kuris, numestas iš šventyklos bokšto ir gulėdamas ant žemės sutriuškintais sąnariais, šaukėsi Dievop! „Dangaus Tėve! atleisk jiems kaltes“. Ar dėl viso to tavo širdis nesuliepsnoja meile!

Vienas žmogus gyveno su savo kaimynu didelėje nesantaikoje. Užuot sveikinęsi, susitikę jie rodė viens kitam pagiežą ir grasą. Sužinojęs tai vietos kunigas nuvyko pas vieną iš jų, kuris buvo katalikas ir paklausė: Ar iš tikrųjų tu gyveni su savo kaimynu nesantaikoje?“ „Taip, ir aš jam niekada neatleisiu. Nežiūrint nuoskaudų, aš jam jau du kartus atleidau. Dabar jau baigta!“ „Bet klausyk, mano mielas, kalbėjo kunigas, ar dažnai tu eini išpažinties?“ „O, labai dažnai. Kiekvieną sekmadienį aš priimu Šv. Sakramentą“. „Matai, tau Dievas vis dėlto yra

labai daug kartų atleidęs, o pačiam yra perdaug tris kartus tai padaryti?". Meilė nugalėjo. Tuo pačiu momentu jis pakilo ir nuvyko su kunigu pas kaimyną, jam sakydamas: „Aš atleidžiu tau ir užmirštu visas nuoskaudas, nes noriu, kad Viešpats Dievas manąsias man atleistų ir užmirštų!" Koks paskatinimas tau! Priešo meilė — vertingiausia dorybė! Atleisti yra gailestingumo veiksmas, anot šv. Augustino, „tai didžiausioji išmalda, kokią galima duoti". Tik apsvarstyk iš „Tėve mūsų" maldos penktąjį prašymą: „Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams" (Lk. 11, 4). Kas atleidžia kitam, tasai gauna Dievo atleidimą, kas gi neatleidžia, „tasai atsiduria prieš negailestingąjį teisėją" (Jk. 2, 13). Antijochijoje susipyko du krikščionys — Sapricijus ir Niceforas. Greit po to pirmasis buvo sučiuptas ir už tikėjimą kankinamas bei pasmerktas mirti nukertant galvą. Niceforas šalia bėgdamas šaukė: Kristaus kankiny, atleisk man!" Šaukiamasis tačiau negailestingai nusisuko. Ir tuo momentu, kada turėjo būti įvykdomas sprendimas, Sapricijus išsižadėjo savojo tikėjimo. Dangus jam sulaikė ištvermės malonę, nubausdamas jį už jo kietaširdiškumą. Tuo tarpu Niceforas, kuris beprašydamas atleidimo išsidavė esąs krikščionis, buvo sugautas ir nukankintas. Argi tai nebuvo, žiūrint tikinčiojo akimis, gražiausias priešo meilės užmokesnis? Prisiminę šį atsitikimą, apmąstykime vieno dvasininko žodžius: „Jeigu neapykantos ir pykčio ugnis, kuri dažniausiai kiekviename name liepsnoja, būtų tikroji ugnis, ji netruktų viską sunaikinti". Tad mylėkime, nes tik mylėdami mes tampam „Dangaus Tėvo vaikais" (Mat. 5, 45).

Pabaigai žvilgsnis į gyvenimą. Ką pasako mums pirmasis mirštančiojo Jėzaus žodis? O, jis kalba labai aiškiai: Tu turi daug ką ateityje nuveikti, taip pat daug ką iš praeities apgailėti. Neapvilkime savęs! Kiek kartų mes vieni kitus pykinom, svaidėmės kandžiais žodžiais, vieni kitais biaurėjomės, negailestingai smerkėme, neužmiršome nuoskaudų, svajojome keršyti, — dabar visa tai apgailėkime, ir apgailėkime prieš Nukryžiuotąjį. Jei tu ir dabar dar tebegyveni su savo artimu nesantaikoje, kreipkis į jį: „Aš išgirdau Golgotos kalne atleidimą. Tad būkime broliai!" Ir jeigu kietaširdžiai nepriima jiems ištiestos rankos, tuomet melskis su savo Išganytoju: „Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino, ką daro!" Amen.

Antrasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Iš tikrųjų sakau aš tau, dar šiandie tu būsi su manimi rojuje". *(Lk. 23, 43).*

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Įsigilinkime į vieną prasmingą Nukryžiuotojo paveikslą, kur'ame apie jį buriasi teis'eji ir nusikaltėliai. Kreipimasis į Dismą, piktadarį iš dešinės, Golgotos kalne.

B. *Dėstymas:* Mes klausiame:

I. Kodėl Jėzui pasakė šiuos paguodos žodžius?
1. Piktadaris, kankinamas sąžinės už savo kaltes.
2. Piktadaris atsiverčia per Jėzaus kantrybę.
3. Piktadaris įtiki ir prašo.
Praktiškos išvados: Gailesčio ir atgailos sužadinimas.

II. Ką išreiškia Jėzus šiais paguodos žodžiais? Tai įrodo:

a) meilę,
b) palaimą,
c) pasidavimą Dievo Apvaizdai.

C. *Pabaiga:* Atsisveikinant su Golgota: pradžiugintas, giliai nusižeminęs, naujai atgimęs.

Mes esame iš tikro labai dėkingi vienam jautriam dailininkui už jo prasmingą Nukryžiuotojo pavaizdavimą. Sidabriniam šviesos spin-

dėjime iškyla masyvus kančios medis, su kenčiančiu ir mirštančiu pasaulio Atpirkėju. Aplink ratu nužemintai klūpo melsdamiesi ir ilgesin panėrę rankas žmonės kiekvieno luomo, amžiaus ir giminės. Kiek toliau matytis kiti pavidalai, velnišku pykčiu iškraipyti veidai, kumščiai parengti smūgiui, atvertos burnos pragariškam keiksmui — ir jie yra susibūrę apie kenčiantįjį ant kryžiaus, kaip plėšrūs vilkai aplink avinėlį.

Iš tiesų, paveikslas pilnas gilios tragikos. Ten pat spindi daug žadą Išganytojo žodžiai: „O aš, kai būsiu pakeltas aukštyn nuo žemės, visa patrauksiu prie savęs" (Jon. 12, 32). Visus, akcentuoja Išganytojas, ir nusidėjėlius. Pirmasis, kurį jis patraukė, buvo Dismas, piktadaris iš dešinės, dar Kalvarijos kalne išgirdęs linksmą žinią: „Iš tiesų sakau aš tau, dar šiandie tu būsi su manimi rojuje". Ir netyčia siūlosi čia du paklausimai:

Kodėl Jėzus tarė šiuos paguodos žodžius?

Ką Jėzus jais išreiškia?

Išganytojau, leisk ir mums drauge su geruoju Dismu, avyje matyti mūsų gailestingąjį Dievą ir laimintoją!

I.

Kodėl Jėzus „Iš tikrųjų sakau aš tau..." tarė šiuos paguodos žodžius? Išganytojo kryžiaus dešinėje ir kairėje riogso dvejos kartuvės, kuriose kabo po nusikaltėlį, žinomos gaujos narį. Štai kokie atpirkėjo draugai! „Jis buvo įskaitytas tarp nusikaltėlių". Mesijo artumas nusikaltėlį iš dešinės išgelbėjo. Šiame nusikaltėly ne

viskas buvo palūžę. Jo skurdus gyvenimas kaip žaibas švysteli prieš akis. Prieš jį atsiveria amžinybė, į kurią jis tuojau pateks; iš dvasios gelmių jam kyla ir kyla praeities vaizdai: nusikaltimai, žmogžudybės, vagystės, kurias jis atlikdavo plačiai šypsodamasis. Kaip baisios šmėklos užgriūva tie vaizdai jo sąžinę. Jam daros skaudžiai liūdna: jis šaukia, keikia, savo pančiuose beviltiškai blaškosi, kad net kaulai braška. Pasiutiškam skausme jis netenka sąmonės. Ir kada jis vėl atsigauna, šalia savęs išgirsta: „Tėve, atleisk jiems..." (Lk. 23, 34). Ši trumpa malda nušviečia piktadario sielą. Dabar jis rimtai žvelgia į Jėzų. Kas taip tyli, kenčia, meldžiasi už savo budelius, nėra tik žmogus, ne, jis yra sūnus to, į kurį jis kreipiasi „Tėve", ir, be abejojimo, turi savo nežemišką karalystę. Malonės stiprinamas Dismas įtikėjo į Kristų.

O, jeigu šis sau ir Gesmui, savo latravimo draugui būtų Jėzaus prašęs pasigailėjimo, jie nebūtų grimzdę pragaran. Bet vargas! Gesmas dar piktažodžiauja Išganytojui: „Jeigu tu esi Kristus, gelbėk pats save ir mus!" (Lk. 23, 39). Sudrausdamas užkietėjusį nusikaltėlį, Dismas taria: „Ir Dievo tu nebijai, nors esi taip pat pasmerktas. Mudu juk teisingai kenčiame, nes gauname tai, ko mūsų darbai verti" — vieša išpažintis — „šis gi", tęsia jis toliau, „nepadarė nieko pikta". (Lk. 23, 40). Įsivaizduok, kaip Dismas užstoja Kristų! Įsitikinęs jo nekaltumu, Dismas išpažįsta savo tikėjimą siuntančios minios akivaizdoje. Jame kyla toks begalinis pasitikėjimas beribiu gailestingumu, kad jis kreipiasi: „Viešpatie, atsimink ir mane, kada nueisi

į savo karalystę" (Lk. 23, 42). Daugiau jis negali kalbėti, jo balsas nutrūksta, tik akys sminga į Nukryžiuotąjį ir ausys įtemptai laukia atsakymo. Ir štai išsprūsta iš dieviškųjų lūpų — o nuostabu! — dangiška palaima: „Iš tikrųjų sakau aš tau, dar šiandie tu būsi su manimi rojuje!" Kaip graži antrojo Kristaus žodžio ant kryžiaus istorija! Iš čia mums aišku: išgelbėjimas buvo pasiūlytas abiem plėšikams, toks didelis išgelbėjimas, koks kitiems niekad nepasivaidino. Abiejų kryžiai greta pasaulio Atpirkėjo. Tačiau — nesuvokiama žmogaus širdies bedugnė — Gesmas nusigręžia nuo kryžiaus, niekina jį ir keikia, ir todėl nesušvinta joks vilties spindulėlis jo tamsioje sieloje. Vietoj šaukęsis pasigailėjimo, jis dar labiau užkietėja; neišsigąsta teisėjo; jokios kibirkštėlės atsiversti, gailėtis, atgailoti — jis miršta ant kryžiaus šalia Jėzaus kryžiaus, miršta sustingęs savo nuodėmėse. Šiurpi mirtis!

Baisus paveikslas tiems, kurie nepasirengę atgailai. Skambus paskatinimas visiems: „Sugrįžkite ir atsiteiskite prieš Dievą!" (Tob. 13, 8). Nesustinkite lengvapėdiškai nuodėmėje! „Štai dabar malonės metas, štai dabar išganymo diena!" (2 Kor. 6, 2). Mirtis atvyksta staigiai, ir niekas nežino, ar dar sulauks ryt dienos.

Atsiminkite, kad Golgotoje iš dviejų plėšikų tik vienas gavo malonę, tas, kuris pažino savo kaltę ir išpažino, kuris užtarnautai prisiėmė bausmę už savo nedorybes. Po to, kai Dismas mirties valandoje atsivertė, nenusimena niekas, niekas, kas gyvendamas skendėjo nuodėmėse. Tenepraranda niekas vilties ir tegu šaukiasi: „Viešpatie, atsimink mane". Jokios abejonės,

jokio svyravimo dangiškojo Tėvo gerumu! Ir taip pat jokio užsispyrimo, kuris užčiaupia malonės versmes ir jų neišnaudoja.

Kažkur prie vieškelio rymo vienišas kryžius, po kurio skersiniu kregždės susikrovė sau lizdą. Taip tie paukščiai prie pilno pavojų kelio susikrovė tvirtą lizdą po globojančia Išganytojo ranka. Ar atsirastų koks niekšas jį iš ten išplėšti! Bėkime taip lygiai ir mes nusidėjėliai, pilni gyvo pasitikėjimo, pas Nukryžiuotąjį, mąstydami: mano siela yra kaip anas bejėgis paukštis tarp daugybės pavojų. Tačiau tave supa apsauga: „Viešpatie, atsimink mane!“

II.

„Iš tikrųjų sakau aš tau...“ Ką Jėzus išreiškia šiais žodžiais? Norint tai suprasti, mes prie turinio pridėkime keletą išvadų. Pasigailėjimo pradžioje Jėzus iškilmingai pažada: „Iš tiesų sakau aš tau“. Ši, priesaika patvirtina, įžanga turi iššaukti plėšiko pasitikėjimą beviltiškai kenčiančiu ir visiškai paniekintu Kristumi ir tuo pačiu plėšikui laiduoti išganymą.

„Dar šiandie“. Šiuose žodžiuose ir šiuo momentu, kada Viešpats guodžia besigailintį Dismą ne vėliau, bet čia pat, atleisdamas jam kaltes, glūdi kiekvieną kančią lengvinantis nuraminimas.

„Tu būsi pas mane“. Kaip aiškiai šie žodžiai jungia pasigailintį ir besigailintį. Ganytojas ir avinėlis priklauso viens antram.

„Rojuj“. Šalia atleidimo atsistoja palaimos pažadas. Dismas ištraukiamas iš nusikaltimų gelmių ir apsaugomas nuo pragaro bedugnės. Jisai drauge gauna bausmės ir nuodėmių atleidimą.

Kartą Perilas prašė Aleksandrą Didįjį savo dukteriai kraičio. Valdovas čia pat jam padavė 50 talerių. Apdovanotajam pareiškiant, kad jam būtų užtekę ir 10 talerių, Aleksandras atsakė: „Gavęs ir 10 talerių, tu praturtėtum, o ma yra menkniekis 10 atiduoti".

Panašiai pasielgė ir Jėzus su Dismu. Labai nedaug, tik atsiminti, meldė jis, o Išganytojas savo gėrio neribotybėje apdovanoja jį nepaprastu būdu.

„Iš tikrųjų sakau aš tau..." Šiuose žodžiuose glūdi gili prasmė.

Priešai nepakenčiamą Nazeretietį tikėjosi dar labiau pažemint, iškeldami jį tarp dviejų nusikaltėlių, jam tačiau tuo tik suteikė galimybės aiškiai parodyti savo visagalybę ir gailestingumą, tuo tarpu jis pats, nukryžiuotasis, pasirodo kaip atlygintojas, apdovanodamas dangum. Žmogaus nedorybės ir čia nesutepė Mesijo didybės, gaudamos dar atpildą. Ir čia kaip visuomet šaukis Apvaizdos kelių. Viskas turi vienytis vykdant jūsų planus. Daugelis šventųjų niekad nebūtų patyrę „savo Viešpaties džiaugsmo" (Mat. 25, 21), jeigu ne bendralaikių nuodėmės ir didybė, nutiesusios jiems kelią. Tad melskimės po kryžiumi: „Viešpatie, teįvyksta tavo valia... kur aš bebūčiau!"

„Iš tikrųjų saaku aš tau..." Šie tobuli atleidimo ir palaimos žodžiai tinka visoms atgailai pasirengusioms sieloms. Iš to mes suvokiame sielos vertę ir mokomės labai atsargiai elgtis su nusidėjėliais ir dar labiau apgailėti savas kaltes. Kam tu nori atiduoti pirmenybę? Savęs pažinimas ir nusižeminimas yra aukščiausias ir

naudingiausias mokslas. Pačiam nesididžiuoti ir apie kitą galvoti gerai ir pagarbiai, tai yra didelė išmintis ir tobulybė. Jeigu tu matai kitą viešai nusidedant arba kur nors įvykdant sunkų nusikaltimą, tu dėl to neturi savęs laikyti geresniu, nes nežinai, kaip ilgai ir pats ištversi gerame. Visi mes esame silpni, ir nieko nelaikyk silpnesniu už patį save (Kr. Sek. I, 13 skyr.). Tai yra nuoširdžiausios išvados. O kad jos tavo širdyje neatrastų akmeninio grindinio! Kristus sako: „Neteiskite, kad nebūtumėte teisiami" (Mat. 7, 1). Kasgi yra gailestingas kitam, gali tikėtis, kad ir Dievas jam bus gailestingas. Taip galvojo vienas mirštąs vienuolis ir buvo labai geroj nuotaikoj. Jo abatas tuo labai stebėjosi ir paklausė: Tu gi iš tikrųjų greit atsistosi prieš Dievo teismą ir nesusilaikai džiūgavęs!" Ligonis ramiai jam atsakė: „Mano tėve, niekada nesu nei žodžiu, nei darbu pasmerkęs net viešųjų nusidėjėlių. O kadangi aš beširdiškai nieko nesu smerkęs, tikiuosi pats rasti pasigailėjimą pas dieviškąjį Teisėją".

Ir mes, brangieji, nesmerkime kitų už jų nusidėjimus. Tuo pasiteisinsime prieš Dievą. Tą dieną, kai karalius Jehu užėmė Izraelio sostą, jis ištiesė ištikimajam Jonadabui savo ranką ir pasisodino į karališką vežimą (4 Kar. 10). Amžinasis karalius šaukia mus visus, kaip gerąjį Dismą, į savo karalystę. Nedelskime juo pasekti, nes kur nėra palaimos, ten atsiveria prakeikimas. Pasaulio pabaigoje bus palaimintieji ar atstumtieji. Tai, ką mes drauge su Jėzumi, jam tariant antrą priešmirtinį žodį, Kalvarijos kalne išgyvename, visa tai pasikartos milžinišku mąstu paskutinę teismo dieną. Taip kaip Golgotos

kalne Išganytojas kabojo ant kryžiaus tarp teisiojo ir pasmerktojo, taip įvyks ir paskutiniajame teisme, kada Viešpats „pasirodys visoje didybėje tarp dangaus debesų“ (Mat. 24, 30). Jėzau, būk mums ne teisėjas, bet laimintojas!

Tad antrą kartą susikaupdami atsigręžkime į kryžių nudžiugę, kad vis dėlto kai kas pereina Jėzaus pusėn — Dismas, atsivertęs nusidėjėlis;

giliai nusižeminę, nes mes taip dažnai būname silpni tikėjime į Dievą ir pasitikėjime jo visagale Apvaizda;

naujai atgimę atsivertimo, atleidimo ir palaimos viltimi. Šia prasme aš užbaigiu šį apmąstymą skatinančiais žodžiais:

„Jėzus tiesia tau ranką — prie Jo tu bėk skubiai,
Po kryžium pulk! Tave priglaus jis maloniai“.

Maloniai, kaip tą nusikaltėlį, kuris buvo vertas išgirsti: „Iš tiesų sakau aš tau, dar šiandie tu būsi su manimi rojuje“. Amen.

Trečiasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Moteriške, štai tavo sūnus. Štai tavo motina!"
(Jon. 19, 26 ir 27).

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Palyginimas vieno plėšiko mirties jo motinos akivaizdoje su kruvinąja Kalvarijos drama pagal Jon. 19, 25.

B. *Dėstymas:* Trečiasis Jėzaus žodis apmąstymą skaldo į dvi dalis:

I. „Moteriške, štai tavo sūnus" — Jėzaus padėka Marijai.
1. Marijos padėtis: tapusi našle ir sunkiai kenčianti.
2. Marija nusipelniusi atsisveikinimo žodžio.
3. Jėzus taria jai atsisveikinimo žodį.

Praktiškos išvados: Didis Marijos skausmas, bet apvaldomas; skausmų išvarginta, skausmų išbandyta. Pasimokyk!

II. „Štai tavo motina" — Jėzaus uždedamos pareigos Marijai.
1. Jis skiria ją mums visiems motina (ne Nekaltai Pradėtosios, ne dangaus karalienės ar malonios motinos, bet skausmingosios prasme).
2. Marija visada turėjo motiniškų rūpesčių. Mūsų kaip vaikų pareigos Marijai (praktiškos išvados).

C. *Pabaiga:* Pavyzdys ir skatinimas garbinti Sopulingąją Motiną (Mater Dolorosa).

Karolio VI-jo laikais Madride buvo nužudytas 22 metų žmogžudys. Nesuskaitomos minios dalyvavo šio baisaus akto metu. Visi nusikaltėlio artimieji laikėsi nuošaliai, išskyrius vienintėlę moterį, kurios veido bruožai ir sidabriniai plaukai liudijo apie jos didelę senatvę. Nebyli ir išblyškusi kaip mirtis stovėjo ji prie kartuvių. „Tai yra jo motina", šnibždėjo minioje. Kada ji, įvykdžius bausmę, pasižiūrėjo tokiu graudžiu žvilgsniu, teisėjas uždengė savo veidą ir pravirko, o su juo drauge verkė ir visi žiūrovai. Vargšė motina buvo sulaukusi vos 52 metų, o kentėjo, lyg turėtų 100. Po kelių dienų ir ją lydėjo į kapus. Skaudanti širdis neištvėrė.

Kas šis piktadaris palyginus su Kristum? Kas žmogžudžio motina palyginus su Dievo Motina? Apie kruviną dramą Kalvarijoje mes skaitome: „Prie Jėzaus kryžiaus stovėjo jo motina, jo motinos sesuo Marija Kleopienė ir Marija Magdalena. Jėzus pamatęs motiną ir stovintį mokytinį, kurį jis mylėjo, tarė savo motinai: Moteriškė, štai tavo sūnus. Paskui tarė mokytiniui: Štai tavo motina" (Jon. 19, 25—27).

Į šį tretįjį žodį tartum Kristaus krauju parašytą testamentą savo motinai kreipkime savo dėmesį dviem atžvilgiais:

„Moteriške, štai tavo sūnus" — Jėzaus padėka Marijai,

„Štai tavo motina" — Jėzaus uždedamos pareigos Marijai.

Atsižvelgdami į iškilmingąjį testamentą, nuskinkime keletą kančios gėlių ir jas kaip dovaną įteikime Sopulingąjai Motinai, kad ji mus paguostų.

I.

„Moteriške, štai tavo sūnus“ — Jėzaus padėka Marijai.

Marija — našlė. Šv. Juozapas, jos vyras, miręs ir Jėzus, vienintėlis sūnus, pradėtasis iš Šv. Dvasios, štai mirties glėby. Prakartėlė virto kryžium!

Marija — pilna skausmo. Visos Jėzaus žaizdos yra taip skaudžios jos širdžiai, kad dabar pildosi Simeono žodžiai: „Tavo sielą pervers kalavijas“ (Lk. 2, 34). Drauge su Jeremiju drįstame klausti: „Su kuo tave turėčiau palyginti, Jeruzalės dukra, ką turėčiau pavadinti panašiu į tave, Siono dukterie, kad tave paguosčiau, nes tavo sielvartas begalinis kaip jūra“ (Raud. 2, 13), begalinis, kaip neišmatuojama jūra, nėra liežuvio jį išreikšti, nėra sielos jį pajusti (išgyventi). Tokiame varge Viešpats mato savo motiną ir jos akyse išskaito troškimą išgirsti iš jo lūpų nors vieną atsisveikinimo žodį. Ką jinai dėl jo yra iškentėjus, pradedant jos skaistaus sužieduotinio abejonėmis Betlejuje, Egipte, Jeruzalėje ir pakeliui ligi čia po kryžium? Už tai Jėzus jai dėkoja. Jis negali jos dabar guosti, bet jos, kuri juo visada taip nuostabiai rūpinosi, jis negali palikti pasaulyje neaprūpintos. Todėl jis nukreipia savo akis į Mariją. Dar kartą jo veidas sušvinta kaip saulė, kai ji vakaro dangaus pakrašty žemei siunčia labanakt, — ir nuo kryžiaus suskamba dievišku švelnumu: „Moteriške, štai tavo sūnus!“

„Moteriške“. Keistas kreipimasis! Kodėl jis nepavadino jos motina? Kaip tik atsimindamas tai, kad skausmas padidėja primenant buvusiąją laimę. Jėzus trokšta iš Marijos atminties lai-

mingąsias valandas tarsi iššluoti ir nepakartoja žodžio „motina“, kad dar labiau nepažeistų josios sielvarte paskendusios širdies. Dar daugiau, jis kreipiasi į ją „moteriške“, kaip šv. Kanisijus aiškina, norėdamas nukreipti nuo jos budelių pyktį ir drauge pabrėždamas, kad savo aukščiausioje kunigystėje jis nepripažįsta jokios žemiškos motinos; pagaliau tai buvo pažymima remiantis senąja pranašyste: „Aš padarysiu nesantaiką tarp tavęs ir moteriškės“ (Gen. 3. 15). Kas prieš 4000 metų buvo apreikšta, šiandie išsipildo. Vietoje pirmosios Ievos — mirties motinos — įžengia Marija — gyvenimo motina. Žodis „moteriške“ įgyja tuo aukščiausią pagarbą, nes ji yra „moteriškė, apsiausta saule“ (Apr. 12, 1) ir „Palaimintoji tarp moterų“ (Luk. 1, 28).

„Štai tavo sūnus“. Tai buvo pasakyta apie Joną. Žinoma, patsai Jėzus būtų galėjęs rūpintis savąja motina, kaip rūpinosi Eliju (3 Kar. 17), Danieliumi (Dn. 14), Sereptos našle (3 Kar. 17), bet jis to nedaro. Jis nepalieka jai jokių turtų, bet paveda ją vargingam apaštalui. Šis Jėzaus parinkimas yra žavus, nes, tariant šv. Augustino lūpomis, „nekaltoji patikima nekaltajam“. Marijai tai skaudu. Koks nusivylimas! „Už Jėzų Jonas, už poną tarnas, už mokytoją mokinys, Dievo sūnus už Zabediejaus sūnų!“ (šv. Bernardas). Iš kitos pusės tasai parinkimas buvo nepaprastai kilnus pilnam meilės jaunuoliui, nuo to momento globojančiam šventovę, kuri kadais savyje nešiojo Visų Švenčiausiąjį ir vėliau ji tampa šiam visų Švenčiausiajam vertingiausia brangenybe. Jonas sutinka su Jėzaus žodžiais ir pasidaro apleistajai paguoda ir parama.

Atsižvelgiant į trečiąjį Jėzaus žodį ant kryžiaus, norisi drauge su šv. Bonaventūru Dievo Motinai sušukti: „Sveika, skausmų pilnoji!" Nieko nėra natūraliau ir tikriau už Marijos skausmą ant Kalvarijos kalno. Jis buvo milžiniškas, bet ne aistringas, neapvaldytas skausmas. Čia sutinkame majestotišką drąsą, sujungtą su nužemintu atsidavimu, kuriuo kiekvienas kenčiantysis tampa uždegtas, paguostas, sustiprintas. „Kančios parblokšta, tačiau per skausmą išbandyta" Marija po kryžiumi kalba apsunkintoms, nedrąsioms, abejojančioms žmonių širdims ir jose sužadiną drąsą ryžtingai prisiimti gyvenimo uždedamas pareigas, aukotis, žengti į gyvenimo kovas ir nugalėti. Tad „sveika, skausmų pilnoji!" Vienas vienuolyno vyresnysis kartą aplankė šventą abatą Pastorių. Jis atsargiai pasibeldė į jo lūšnelę ir įprastai pasveikino: „Garbė Jėzui ir Marijai". Bet iš vidaus niekas neatsiliepė. Tada lankytojas pravėrė duris ir pamatė šventąjį klūpantį ir besimeldžiantį. Jo akys buvo paraudę nuo verksmo, o grindys aplinkui buvo ašarom aplaistytos. Svečias nustebęs paklausė šventąjį, kas nutiko. Po ilgesnės pertraukos šis atsakė: „Savo dvasioje buvau drauge su Dievo Motina kryžiaus papėdėje. O kad aš galėčiau ten nuolat buvoti ir be pertraukos kartoti: „Sveika, skausmų pilnoji!"

II.

„Štai tavo motina". Tariant tuos žodžius, Jėzaus krauju pasruvusios akys sugrįžta nuo mokinio, prie motinos. Aišku abiem: Išganytojas ne vien tik rūpinasi motinos senatve, bet drauge apdovanoja ir mus. Kaip savo mokiniui,

taip ir mums visiems Viešpats atiduoda savo motiną. Golgotos kalne ji gauna naują kūdikį, kuris ja turi rūpintis, drauge ji pradeda naują sūnų, paaukodama jam savo meilę: ji turi būti mūsų visų motina!

Norint pavaizduoti jos visuotinę motinystę, tinka puikus šventojo Bernardo palyginimas: „Ieva mums buvo negailestinga pamotė; per ją pragaro žaltys pirmąjį žmogų mirtinai apnuodijo. Marija tačiau mums yra tikroji motina, nes ji mums išgydyti pagamino priešnuodžius. Anoji buvo suvedžiojimo įrankis, ši gi — sutaikinimo". Ir, dar priduria vienas dvasininkas, Jėzaus mums atiduotos motinos paveikslas nėra skaisčios nekaltai pradėtosios, ne spindulingosios dangaus ir žemės karalienės, ne mielosios Dievo motinos su dangiškuoju Kūdikėliu ant rankų, bet paveikslas skausmų pilnosios, nepalūžusios po kryžiumi. Argi tai nėra giliai prasmingas pamokymas mūsų laikų visiems madonų garbintojams. Ištarus Jėzui šiuos žodžius, Marija garbinama kaip Bažnyčios Motina. Ir teisingai, nes ji visada mielai savo sūnaus norus pildydavo. Kada mokiniai po kruvino Didžiojo Penktadienio vėl susirinko, ji ramino juos, sužadindama juose naujų vilčių. Drauge su apaštalais ji laukė Šv. Dvasios, ir buvo jų tarpe, kada Šv. Dvasia atėjo. Savo žodžiu ji mokė jauną Bažnyčią, maldomis ją stiprino ir viltimi drąsino; per šimtmečius ji globoja tikinčiuosius ir kiekvienu rūpinasi varguose. Kaip amžinai ji yra Išganytojo motina, taip maloni motina ji lieka ir išganytųjų.

Daugybė žvakelių žemėje sužibo, bet visos jos užgęso. Dievo saulė tačiau neužgęsdama

šviečia ir šildo per tūkstančius metų. Daug mylinčių širdžių susiranda gyvenime draugų, bet dažnai visi, pasikeitus aplinkybėms, atšąla. Tačiau Dievas sutvėrė vieną širdį, kurios meilė mums niekad neatvėsta — motinos širdį. Ji viršija visas draugėn sudėtas draugų širdis, kaip saulė visas žvakeles. Tarp visų motinos širdžių plaka tačiau viena, prie kurios patsai Dievas troško prisiglausti, viena, kuri buvo tiek patvari kilniai mylėti amžinąja meile; tai motiniška Marijos širdis, kurią Šventoji Dvasia sukūrė tokią didelę, ugningą ir plačią, kad joje gali ilsėtis visa kenčianti, kovojanti ir triumfuojanti Bažnyčia. Ji niekad nepamiršta savo Sūnaus pavedimo: „Štai tavo motina-"

Kokia garbė, kokia palaima glūdi šiuose Išganytojo žodžiuose. Jie tačiau drauge neša savy ir šventas vaikų pareigas. Pati Bažnyčia moko, kaip jas atlikti. Kasmet ji švenčia visą eilę švenčių, prisimindama svarbiausius Marijos gyvenimo įvykius, pradedant Nekaltuoju Prasidėjimu ligi Dangun Žengimo. Kasdien varpai tris kart gaudžia „Viešpaties Angelas" amžinajai nesuteptosios garbei; į ją kyla tūkstančiai jautrių maldų bei giesmių ir kiekviename krašte ją sveikina puošnios madonos šventyklos, tartum akmeniniai „Magnificat". Šią visą pagarbą ir tuos kūrinius pagimdė mažytis žodis: „Štai tavo motina!"

Kas iš mūrų nenorėtų išreikšti pagarbos Marijai? Brangieji, nepraleiskime nė vienos dienos ja nepasidžiaugę, jos nesišaukę, nepagarbinę, nepasekę, ypač savo vargu nepasiskundę!

Karo metu vienoje Galicijos bažnytėlėje klūpojo naktį studentas prieš Marijos altorių. Iš

savo namų gavo jis skaudžią žinią ir bėgo prie Marijos ieškodamas stiprybės. Viduje buvo visai tamsu. Staiga besimeldžiantysis išgirsta netoliese graudų balsą. Jį prisiliečia vienas jo draugas vokietis ir šalia atsiklaupia, kad drauge išverktų savo kartybes. Paskui jis taria studentui: „Kaip gera, kad mes turime tokią motiną!“ Taip, iš tiesų, kaip gera! Tą žmonės yra giliai įsisąmoninę ir jie suklumpa prie Viešpaties šv. Sakramente, dažniausiai prie Marijos paveikslo, paveikslo, kurį gaubia tiek daug moteriškumo, tiek daug nuskaidrintų aimanų. Visi prislėgtieji žmonės piligrimai skuba prie jos, norėdami melstis į Mariją. Ir jūs visi, visi štai girdite šauksmą nuo kryžiaus: „Štai tavo Motina“. Tuo mes ir baigiame šį apmąstymą, tačiau prieš atsiskiriant dar vienas paskatinimas garbinti kenčiančiąją Dievo Motiną.

Du kart per metus Bažnyčia švenčia Marijos septynių skausmų šventę; įvairios maldos, nukreiptos į Mater dolorosa, yra apdovanotos didžiausiais atlaidais. Pagal rašytoją Markesą maldos į Sopulingąją Dievo Motiną siekia apaštalų laikus. O liaudies tikėjimas pripažįsta keturias malones visiems, kurie garbina pervertą kalaviju Mariją, būtent: tobulas gailestis mirties valandoje, pagalba mirštant, gilus įsisąmonijimas Kristaus kančios paslapčių ir ypatinga Dangaus Karalienės savo ištikimųjų vaikų globa.

Tai žinojo ir Ona Katerina Gonzaga, kuri po savo vyro Ferdinando I-jo, Austrijos Erhercogo, mirties įstojo į vienuolyną, pasišventusi skausmingosios Dievo Motinos tarnybai. Ji pasirūpino rožančių, kurio karoliukai buvo papuoš-

ti Šv. Panelės skausmų raižiniais, sakydama: „Dėl šio vainiko aš niekinu visus žemiškuosius vainikus“. Už tat ji ir atsisakė tekėti už karaliaus Rudolfo II-jo.

Gali kiti džiaugtis šio pasaulio garbe ir jo gėrybėmis, gi mūsų aukščiausia garbė ir vertė yra būti tikraisiais vaikais tos, kuri būdama po kryžium iš Dievo lūpų išgirdo: „Moteriške, štai tavo sūnus. Štai tavo motina!“ **Amen.**

Ketvirtasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai!"
(Mt. 27, 46)

P L A N A S:

A. *Įzanga:* Viena beveik akla moterėle stengiasi kuo arčiau prisiartinti prie kryžiaus; ir mes taip tume daryti dabar, kai Kalvarijos kalne tamsu. Tamsybės reikšmė. Viešpaties vienatvės vaizdas.

B. *Dėstymas:* Ketvirtasis žodis apie Dievo apleidimą yra:
   I. Skaudus Jėzui:
      1. Kur glūdi kančia? (viduje ir išorėje),
      2. Kodėl jis šitą kančią kenčia? (to reikalauja Teisingasis ir Gailestingasis),
      3. Ko šita kančia moko? (užjausti Jėzų ir vengti nuodėmės). Pavyzdžiai. Išvados.
   II. Guodžiantis mus. Viešpaties vienišumas yra:
      1. mūsų išganymo laidas,
      2. padrąsinimas vidujiniuose bandymuose: apleidimas gyvenime ir mirties valandoje,
      3. nurodymas į Išgelbėtoją, į Dievą (Išvados). Pasitikėjimas.

C. *Pabaiga:* Būkime ištikimi Bažnyčiai, kuri dabar atrodo apleista.

Viena sunkiai susirgusi moterėlė apsikrikštijo, o vėliau pasveikusi atvyko pas misionierių sakydama: „Esu beveik akla; ar galiu prieiti arčiau prie nukryžiuotojo Dievo-Karaliaus?"

„Žinoma, atsakė kunigas, tik gerai įsižiūrėk". Jinai įsmeigė akis į krucifiksą ir ilgai stebėjo kenčiantįjį, pagaliau, pabučiavusi jojo žaizdas, ašarodama atsitraukė. Šiandien ir mes turime arčiau prisiartinti prie kryžiaus, nes „tamsybė, kuri nuo šeštos ligi devintos valandos aptvindė visą kraštą" (Mat. 27, 45) Išganytoją taip apsupa, kad mes jį tik labai iš arti tegalime įžiūrėti. Šioje tamsybėje slypi gilios paslaptys. Kaip kadaise „egiptiškieji" (Ex. 10, 22), taip šie dieviškojo pykčio ženklai apsireiškia nedėkingajai žmonijai, tai yra pranešimas apie laikinąjį ir amžinąjį nuteisimą, tai yra Izraelio širdies kietumo simbolis, tai yra silpnas atspindys to, kas vyko Jėzaus sieloje. Kaip išoriškai buvo nuplėšti jo rūbai, taip turėjo jis pajusti viduje išplėštą bet kokią paguodą ir stiprybę. Vis labiau ir labiau blėso mylimojo tėvo artumo jausmas baisiai kankinančioje netikrybėje, kuri priverčia Išganytoją sušukti: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl mane apleidai!"

Susigraudinę apsvarstykime šiuos nepaprastus žodžius, kurie skamba beveik kaip Kristaus mokslo pasmerkimas, nes jie yra
skaudūs Jėzui ir
guodžiantys mus.

Viešpatie, leisk mums pažvelgti į tavo dėl mūsų apleistą širdį, kad ją begaliniai mylėtum ir garbintum.

I.

„Mano Dieve, mano Dieve, kodėl. ." Tie Jėzui skausmingi žodžiai išreiškia jo kančių visą pilnybę ir gelmę.

„Mano Dieve, mano Dieve", aimanuoja Išganytojas. Jis nesako „Tėve", jis šaukiasi Die-

vo, nes save mato kaip visuotinį piktadarį — apkrautą žmonių nuodėmėm ir jaučia savo mirties valandoje tėvą kaip teisėją. Tai yra sielos šauksmas į aukščiausį gėrį, kuris nuo Jėzaus šalinasi, šalinasi kaip tik tuo momentu, kada jis išreiškia Dievui didžiausią savo meilės įrodymą, mirdamas už jo garbę.

„Kam mane apleidai?“ Šiuo išreiškiama kraštutiniausia vidujinio ir išorinio apleidimo riba. Išganytojas kybo tarp dangaus ir žemės: dangus dar jo nepriima, žemė jį išvijo, jam pavydima ir tos vietos, kur kryžius į ją remiasi; iš savo gelmių ji davė geležies, kad jį ant gėdos medžio prikaltų; jos erškėčiai apsivijo aplink jo galvą; padalinami jo rūbai (Mat. 15, 24), netekęs motinos, išsklidę mokiniai, išsiskirstę pasekėjai, atstūmusi jį visa tauta. Skaudžiausias išorinis apleidimas. Jėzui belieka tik dangus. Deja, net ir Amžinasis atsisakė jam bet kuo pagelbėti. Jau Alyvų sode „Viešpats buvo nuliūdęs iki mirties“ (Mat. 14, 34); tačiau tenai buvo bent angelas atsiųstas pastiprinti, Kalvarijos kalne, nežiūrint padidėjusio nusiminimo, net ir tas neatėjo. Ką Dovydas laikė negalimu, dabar įvyksta: „Aš buvau jaunas ir pasidariau senas, bet nemačiau apleisto Teisėjo“ (Ps. 36, 25) ir pasitvirtina: „Jis mane perkėlė į tamsybes, kaip į amžiną mirtį (Raud. 3, 6). Skaudžiausias vidujinis apleidimas!

Iš tiesų, tai turėjo būti pragaro kančios tasai Išganytojo skausmas, kurį jis su širdį plėšiančiu verksmu išreiškia: „Mano Dieve, mano Dieve, kodėl. . ?“ Teisingai pastebi Gamsas: „Dangaus Viešpats nuleidžiamas į pragaro gelmes“. Jėzaus apleidime glūdi viso išganymo tik-

roji esmė. Kaip tarp septynių žodžių ketvirtasis yra vidurinis, taip jo prasmė yra pasaulio išganymo ir kryžiaus mirties centre.

„Kodėl?“ klausė Jėzus. Tai ne atsitiktinis klausimas. Tai yra jo pasiguodimo pagrindas. Teisingasis to reikalauja, nes jis baudžia nuodėmę taip, kaip ji yra nusipelniusi. Čia gi yra „apleistojo Dievo“ nuodėmė ir jos bausmė yra pats „Dievo apleidimas“. Šią paskutinę fazę turi išgyventi Išganytojas, kuris atsiteisia už pasaulio nuodėmes.

Gailestingasis reikalauja taip pat šio nusiminimo, kad grąžintų atstumtajai žmonijai pasitikėjimą. Argi mes drįstume būdami varge juo dar abejoti? Niekad! Viešpatie! Tavo žodis, tavo kraujas, tavo mirtis stiprina many pasitikėjimą.

„Mano Dieve, mano Dieve, kodėl?“ Taip „didžiu balsu“ anot Morkaus šaukė Išganytojas (15, 34), parodydamas savo nepakeliamas kančias ir žadindamas žmoniją iš nuodėmių guolio.

Todėl širdingiausiai užjauskime Jėzų dėl vidujinio nukryžiavimo. Mes neturime apleisti Jo, kuris buvo už mus ant kryžiaus apleistas, kybojo. Ryžtingai išsižadėkime nuodėmės: būti apleistam Dievo, reiškia šioje žemėje sąžinės graužimą, kaip sako šv. Povilas: „Kiekvieną žmogaus sielą, kuri daro pikta, gaubia baimė ir liūdesys“ (Rom. 2, 9); būti Dievo apleistam, reiškia pomirtinį atstūmimą. Tai yra pasmerktųjų skausmas. Amžinai būti atstumtiems nuo Dievo: „Šalin nuo manęs, prakeiktieji!“ (Mat. 25, 41). O kad ketvirtasis Kristaus žodis mus kaskart ragintų: „Šalin nuo nuodėmės, artyn prie Dievo!“

Kartą vieną prasižengusią moksleivę jos tėvas privedė prie kryžiaus, paklupdė ir liepė kalbėti gailesčio aktus, kuriuos jis pats čia pat garsiai skaitė. Vaikas klausėsi ir jai iš susijaudinimo riedėjo skruostais ašaros. Po daugelio metų jinai nepamiršo šios scenos, ir kada tik jos sielą nuodėmė apsunkina, ji skuba prie kryžiaus. Panašiai elkimės ir mes, kartodami Fridricho von Spee žodžius:

„Aukštyn, aukštyn! Skausmuos pasaulis merdi!
Sudie, sudie šaukiu į tavo širdį:
Po kryžium noriu savo nuodėmes pamesti,
Kad tik anapus galėčiau tave rasti!"

II.

„Mano Dieve, mano Dieve, kodėl?" — žodžiai, guodžiantys mus mintimi ir josios vaisiais.

Jėzus taip sušuko parodydamas, kad dabar pildosi pranašystės apie jo mirtį. •Lygiai taip pranašiškai išsireiškė Dovydas savo 21 psalmėje. Kadangi tą patį faktiškai pakartojo Viešpats, mes turime dar vieną liudijimą, apie jo tikrąją išganymo misiją.

Argi nepaguodžia mūsų toks tikras išganymo laidas? Kai didybės apakinti fariziejai šį jaudinantį skundą išjuokė, mes gi, tikintieji, suklupkime maldoj prieš Nukryžiuotąjį, kuris, nežiūrint jo beviltiškos padėties, yra tačiau jis patsai Visagalis.

Dar Mokytojas prižadėjo mus stiprinti ir tą valandą, kada mes kentėsime, netekę jokios žemiškos ir dangiškos paguodos. Savo apleidimu jis iškovojo mums stiprybės niekad nenusimin-

ti, pats būdamas Vadovu ir gelbėtoju sunkiausiais gyvenimo momentais ir ypač mirties valandoje.

Iš tiesų, kas gyvenime žengia drauge su Nukryžiuotoju, nugali visą vargą ir sunkenybes, po kurių našta vargšei žmogaus sielai tiek daug yra pavojų suklupti. Prisipažink, ar tau bežiūrint į Nukryžiuotojo paveikslą ir jį prisimenant neužlieja tavo širdies dangiškoji paguoda? Argi nesi jame radęs dangiškos stiprybės, kad keliautum toliau nepavargdamas žemiškais keliais? Žinoma! Tik atydžiai patyrinėk, ir tu sutiksi, kad visa, kas anksčiau pasakyta, yra tiesa.

Anksčiau ar vėliau, kiekvienam ateis paskutinė valanda. Ir kada visi apleidžia ir vien tik virpanti mūsų širdis atsigręžia į save, tą valandą kas tik į jį, į Viešpatį ant kryžiaus su tikėjimu ir meile šaukiasi, apkabindamas jį ir glausdamas prie šąlančios krūtinės, laimingai baigia savo žemiškąją kelionę. Nukryžiuotasis taip pat yra ir mirštančiųjų džiaugsmas, nes jis mirdamas atėmė iš mirties geluonį. Šia prasme mūsų Motina Bažnyčia ir tiesia mirštančiajam krucifiksą, kad jis nukreiptų į jį savo gęstančias akis ir šis žvilgsnis jį stiprintų ir drąsintų į didesnę kelionę, kurią jis vienų vienas, apleistas viso pasaulio, turi atlikti.

Nėra mirštančiojo, kuris būtų be baimės, be pagundų, be troškulio išgyvenęs sąžinės skundus. Taip sunkios yra tokios apystovos, jos spengia mumyse, ir tačiau jos yra naudingos. Ne vien tik vidujinis džiaugsmas ir pasitenkinimo pilnybė yra dangiškosios malonės įrodymai. Taip pat Dievo meilės ženklai yra ir dvasios suspaudimas. Niekada dangus nesiunčia tokio su-

spaudimo, kurio mes negalėtume pakelti, nes „Dievas yra ištikimas ir niekad jūsų nebandys tuo, kas viršija jūsų jėgas“ (1 Kor. 10, 13). Kaip didelis bebūtų mūsų vidujinis apleidimas, Viešpats yra šalia mūsų savo nematomu esimu, savo apvaizda ir malone. Tad sunkiausiose valandose laikykimės jo geros ir protingos rankos. Mus drąsina pats Jėzus ant kryžiaus. Kam jis skundžiasi savo kančia? Dievui! Kas bėga prie jo karštai šaukdamasis, žino Šv. Dvasios pažadą: „Šito aš niekad neatstumsiu“ (Jon. 6, 37). Ir jeigu viskas aptemtų, mes nesusvyruosime, nes Jėzus palaimino ir tamsiuosius takus, nugalėdamas baidykles ir kaip kelrodį pastatė kryžių.

Kartą kancleris Bismarkas paklausė vieno kaimiečio, apžiūrinėjusio jo pilį, kas jam ten geriausiai patinką. Šis atsakė: „Geriausiai man patinka kryžius su apleistuoju Išganytoju“.

Argi ne tiesa? Be abejonės! Neginčytinai kilniausias paguodos ženklas yra ir paliks kryžius. Jo papėdėje išgyvenkime kasdieninius rūpesčius, kol praeis tamsa ir vėl nusišypsos saulutė. Ypač laikykimės jo žengdami pro mirties tamsybes į amžinąją šviesą.

Šiandien mes buvom liudininkai, kaip Jėzus ant kryžiaus buvo paties Dievo apleistas, dabar mes esame bažnyčios liudininkai. Jos priešų galybė, pragaro siautimas, gyvenamojo laikotarpio audros, visa tai verčia galvoti, kad ją apleido tas, kuris ją įkūrė ir pasaulin išleido. Bet taip tik atrodo, ir todėl būkime jai ištikimi, tikėdami jos galutinės pergalės diena, būkime ištikimi Išganytojui ir nesiblaškykime šaukdami: „Mano Dieve, mano Dieve, kam mane apleidai?“

Amen.

Penktasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Trokštu"!
(Jon. 19, 28).

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Pavyzdys iš palaimintojo Seuse gyvenimo, kuris tenkinosi tik trupučiu vandens, ir dėl to patsai Išganytojas jam kartą leido patirti savo paties troškulį, iškentėtą ant kryžiaus. Savo penktuoju žodžiu Jėzus išreiškia:

B. *Dėstymas:*

I. Savo natūralų troškulį.
   1. Jėzus kenčia didžiulį troškulį.
   2. Kodėl jis kenčia šitą troškulį?
      a) už mus atgailodamas,
      b) mus mokydamas.
   Kaip nutildomas jo troškulys,
Išvados: mes galime ir šiandie jį tildyti, būdami gailestingi vargšams.

II. Savo antgamtišką troškulį.
   1. Kame glūdi šis troškulys? (sielų išganyme),
   2. Kaip jis nutildomas? (Golgotoje, šimtmečių bėgyje, mūsų pačių).
   3. Ko moko mus šitas troškulys? (Nežemiškojo gėrio pasiilgimas. Išvados).

C. *Pabaiga:* Trumpa santrauka ir skatinimas ne vien tik saldybių smaguriauti, bet taip pat nevengti ir kartybių taurės.

Daugeliui yra žinoma, kad palaimintasis Henrikas Seuse tenkinosi tik trupučiu vandens. Nenorėdamas prasižengti savo nusistatymui, jis įsigijo mažytę taurelę, kurią jis visada su savim nešiodavosi. Joje tilpo tiek nedaug, kad vos galėdavo atvėsinti išdžiūvusią burną. Dėlto palaimintasis turėdavo nuolat didžiulį troškulį.

Kartą dėl to sunkiai kankindamasis ir nesuvilgęs savo išdžiūvusio gomurio nei vynu, nei vandeniu, jis prisiartino prie kryžiaus, kad savo atgailą paaukotų Išganytojui. Ir jis čia pat išgirdo žodžius: „Pažvelk, kaip aš savo mirties valandoje troškau, tegaudamas tik truputį tulžies ir uksuso, kai tuo tarpu mano žinioje yra visi vėsiausi žemės šaltiniai". (Diepenbrock).

Paskutinysis sakinys piešia mums naują kryžiaus sceną. Kai su ketvirtuoju žodžiu mes matėme Mesiją nugrimzdusį dvasiniam nusiminime, penktasis žodis išreiškia jo didžiausį fizinį skausmą. Ten girdėjome jį šaukiantis stiprybės iš aukštybių, dabar jis prašo pasigailėjimo iš apačios. Dar ne visai kartybių taurė ištuštinta, ne visos pranašystės apie jo kančią išsipildžiusios. Viena Dovydo pranašystė stovi priešais: „Man trokštant pagirdė mane uksusu" (Psl. 68, 22). Ir Viešpats tą pranašystę vykdydamas taria: „trokštu", tuo išreikšdamas

savo naturalų troškulį ir
savo antgamtinį troškulį.

Juos abu savo širdyje išgyvenkime ir pasinaudokime gyvenimo kovoje.

I.

„Trokštu!" yra Jėzaus naturalaus troškulio išreiškimas.

„Badas kankina, bet troškulys degina", sako patarlė. Taip, troškulys yra sunkiausia, ką žmogus gali iškentėti. Pavargęs keleivis, keliavęs per dykumą ištisas valandas saulės kaitroje; sužeistas karys, kuris be pagalbos karo lauke kraujuoja; nelaimingas ligonis, apimtas karščio ir negalįs gerti, nes tai jam pakenktų — visi jie vienu balsu šaukia: Trokštu! Trokštu! Dabar pagalvok apie Jėzų. Iš atvertų žaizdų nutekėjęs kraujas iššaukė tokį stiprų troškulį, jog jame išdžiūvo visi gyvybės syvai .

Ar tai girdėdamas tu įsivaizduoji Viešpaties troškulį? „Nuo padų ligi viršugalvio nebuvo jame sveikos vietos, tik žaizdos, mėlynės ir dideli sutinimai („Iz. 1, 6). Jau nuo pat paskutinės vakarienės Išganytojas nieko nebuvo burnoj turėjęs; alyvų sode ilgai meldėsi krauju prakaituodamas; suimtas ištisą naktį akių nesumerkė, buvo plakamas, vainikuojamas, nešė kryžių ir tris valandas kankinosi kybodamas ant baisiojo medžio. Liežuvis ir burnos vidus sausu šašu padengta, lūpos suskilę, gyvybinių sulčių apytaka kūne sutrikdyta, tad ar nenuostabu, kad Išganytojas šaukia: „Trokštu!" Kentėdamas jis nesiskundė savo kančia ir nereikalavo jokio palengvinimo; galvoje spygliai, rankose ir kojose kampuoti vinys, visas kūnas smūgių suraižytas — to viso jis neišskaićiuoja, bet silpnu, kimiu ir gęstančiu balsu jis išreška tą svilinantį, deginantį baisų troškulį, kurį aprašo psalmistas: „Mano jėgos išdžiūvo kaip šukė, ir liežuvis prilipo prie gomurio" (Ps. 21, 16).

Visos ankstyvesnės Jėzaus kančios vienijasi šiame nepakeliamame troškuly. Kasdien Viešpats išmaitina milijonus gyvių — o pats trokš-

ta; jis leidžia vandenims rinktis į žemės gelmes, — ir pats trokšta; jis leidžia trykšti šaltiniams, kristi rasai, lyti lietui — patsai gi trokšta. Tad sustok ties kryžiumi ir paklausk: „Išganytojau, kodėl tu trokšti?“ Yra dvi priežastys. Jėzus kenčia kaip pasaulio nuodėmių naikintojas, apkrautas mūsų nusikaltimais. Ak, mūsų burna, mūsų gomurys, lūpos, liežuvis — kiek nusidedama godumu, pasismaginimais, glamonėjimais, melu ir nešvariais bučiniais! Atstumtieji dega ugnyje ir troškuly. Dvasios pragaras yra Dievo apleidimas, kūno pragaras yra troškulys. O kadangi Jėzus išpirko visas mūsų begėdystės, todėl ant kryžiaus iškentėjo visas pragariškas dvasios ir kūno kančias.

Toliau, Jėzus pats naturaliai troško, mokydamas mus pakelti fizinius skausmus. Tad visada vaizduokimės trokštantį Dievažmogį taip, kaip tas kareivis, kuris savo laiške iš fronto rašo: „Kryžius man visada kabo ant krūtinės, ir jeigu man būna sunku ir skaudu, paimu jį ir mąstau: „Patsai Jėzus man kelią nurodė ir aš džiaugsmingai seku paskui jį“. „Trokštu!“ Kokį gaivinantį gėrimą gamina Jėzui? Evangelistas Matas jį aprašo (27, 48): „Ir tuojau vienas iš kareivių pribėgęs paėmė kempinę, primirkė ją acto, užmovė ant nendrės ir davė jam gerti. „Trokštu“ — buvo jo paskutinis šauksmas žmonijai; „actas“ — buvo jam paskutinis žmonijos patarnavimas. Angelas Hagarai nurodė šaltinį (Gen. 21), kad Izmaelį išgelbėtų nuo mirtino troškulio; Dievo paliepimu Mozė atvėrė šaltinį dykumos uoloje, kad pagirdytų trokštančius žydus (Nm. 20); Jehovah atvėsino Samsono lūpas iš asilo žandikaulio; pranašą Eliją angelas aprūpino maistu (3 Kar. 11). Bet mer-

dėjančio Jėzaus niekas negaivino. Nedorais būdais jis dar daugiau kankinamas. Baisus nedėkingumas! „Šalis, kuri medum ir pienu tekėjo (Ex. 3, 17), teturi Mesijui tik acto, jue sukeldama dar didesnius vidaus skausmus".

Taip mąstydamas tu sau sakai: „Aš negalėčiau būti toks užkietėjęs". Atsargiai! Jėzus kasdien šaukia: „Trokštu!" Mes tegalime jį pagirdyti stiprindami vargšus ir kenčiančius. Mielai atlikime tai. O atlyginimas nebus pamirštas.

Paryžiuje vienas Luvro muziejaus lankytojas išgirdo tokį motinos ir vaiko pasikalbėjimą: „Ką vaizduoja šis paveikslas?" klausia mažytė. „Petrui dangaus raktų įteikimą", atsako motina. „Jeigu aš juos gaučiau", mąsto mergytė, „tuojau visai šeimai aš atverčiau dangų". Motina maloniai nusišypsojo. „Prie tilto tu juos gausi". Ką tai reiškia, galvojo lankytojas ir jas abi sekė tam tikram atstume. Ant tilto moteris išėmė pinigą ir padavė vaikui sakydama: „Paduok vargšui aklajam". O! ir tu galvojai apie šiuos dangaus raktus", džiaugėsi mažoji: „mokykloje girdėjau: išmalda atveria dangų". Dabar ir mes supratome: „Kas bus davęs vienam šitų mažiausių atsigerti bent taurę šalto vandens... nepraras savo užmokesnio" (Mat. 10, 42). Gesink Jėzaus naturalųjį troškulį būdamas gailestingas.

II.

„Trokštu!" Jėzaus antgamtiško troškulio įrodymas.

Dar viena kaitra žudo Išganytoją: sielų troškulys! Kaip Jėzus, sakydamas samarijietei

— duok man gerti — turėjo galvoje ne fizinį troškulį, bet sielų išganymą, taip jis savo penktuoju žodžiu parodo savo liepsnojantį sielų ilgesį, rašo šv. Laurentius Justinionas. „Mano troškulys, kalba Išganytojas šv. Augustino žodžiais, yra jūsų išganymas, mano troškulys yra jūsų išvadavimas, aš trokštu, kad jūs būtumėt palaiminti". Iš tikrųjų Jėzaus žemiškasis gyvenimas ir buvo nuolatinis mūsų laimės ilgesys. Jam beaugant Betlejuje ir Nazarete, augo drauge ir šis troškulys ligi atviro veikimo ir prieš žengiant į dangų ligi malonės šaltiniais šarvuotos Bažnyčios įkūrimo. Aukščiausį laipsnį tas ilgesys pasiekė ant kryžiaus, iš kurio aukštybių jis aro žvilgsniu peržvelgė visus laikus ir žmones ir išreiškia vieną siekimą: Išgelbėti visus, visus! Seniai jau Jėzus sėdi savo garbės soste, tačiau vis dar jo širdis kenčia sielų troškulį, ir jis nebus nutildytas tol, kol vaikščios žmonės šioje žemėje; jis užges tik su paskutine siela, įeinančia į dangų.

Kaip nuslopinamas Viešpaties paslaptingasis troškulys? Ak, laikydami jį vien fizišku, paduoda jam acto!

Kai anuomet „visa minia mušėsi į krūtinę" (Lk. 23, 48), dauguma vis dėlto paliko užkietėjus ir Izraelis, išrinktoji, stebuklingai pašauktoji, globojamoji ir malonėmis apdovanotoji tauta Mesijui buvo ne kas kita, kaip tik actas. Ne vien tie du piktadariai gaivina jį savo sielų gėrimu ir Judas, pasikoręs ant šakos, savo sielą padovanodamas šėtonui. Ir taip per ištisus šimtmečius. Ir kas žino, kiek žūsta nepasirengusių atgailoti?

Yra padavimas apie vieną Kristaus paveikslą naujoje Wuerzburgo vienuolyno bažnyčioje.

Vienas švedų kareivis norėjęs nuplėšti nuo jo auksinį vainiką. Staiga atsileido Nukryžiuotojo rankos nuo kryžiaus ir apkabino vagį. Ir taip prie savo mylinčios širdies išlaikė jį Išganytojas beveik visą naktį. Rytmetį rado tą kareivį atsivertusį, susigraudinusį, pasikeitusį. Kas iš mūsų nenorėtų būti Jėzaus mylimas ir prie jo krūtinės glaustis. Tam nėra kliūčių. Užgesinkite jo meilės troškulį! Paveskite jam savo sielas laikinai ir amžinai, kad jos pasisotintų dangiškuoju gėriu. Kada iš vienos pusės atsistoja velnias ir gundo mus sakydamas: „trokštu, trokštu garbės, pinigų, keršto, kūno malonumų", iš kitos gi pusės šaukia Nukryžiuotasis: „Trokštu!" Trokštu tavo nemirtingos sielos! Ar gi neateisi savo trokštančiam Dievui padėti? Būtinai! Ypač kada Jėzus reikalauja ir mūsų ilgisi, mokydamas mus apie nežemišką gėrį. Ką jaučia įkvėptas poetas sakydamas: „Kaip briedis ištrokšta šaltinio vandens, lygiai taip mano siela trokšta Dievo. Kada aš ten nueisiu ir pasirodysiu prieš Dievo veidą?" (Psl. 41, 27). Tokia turi būti kiekvieno krikščionio nuotaika. Dėl to ir rašo apaštalas: „Mūsų gi elgesys danguje" (Plp. 3, 20); „pamylėkime tai, kas yra aukštai, ne kas yra žemėje!" (Kol. 3, 2). Patsai Jėzus savo pamoksle nuo kalno aiškina: „Palaiminti, kurie alksta ir trokšta teisybės, nes jie bus pasotinti" (Mat. 5, 6). Tūkstančiai šio mokslo nepriima į savo širdis. Uždarbiauti, pasitenkinti, valdyti — štai yra jų gyvenimo troškulys. Užsiėmę savo aistrų tenkinimu, jie negirdi „Sursum corda!" Tačiau, Garbė Dievui, vistik yra sielų, trokštančių dorybės ir išganymo.

Viena maloni ponia geležinkelio stoty atsisveikina su dideliu būriu savo pažįstamų ir ar-

timųjų. Ji įlipa vagonan apsupta gėlių puokštėmis. Ir sujudėjus traukiniui, vienas senyvas ponas sušunka iš paskos: „Laimingos paskutinės kelionės". Tas nustebina vieną bendrakeleivį ir jis klausia, ką tai reiškia toks keistas atsisveikinimas? Ir dar labiau nustemba išgirdęs, kad toji panelė įstojo į vieną ordeną, iš kurio nėra kelio atgal, į vienuolyną, kuris net kapines tarp savo sienų turi. Jaunosios ponios akyse blizgėjo pasiilgimas Dievo. Laimingas, kas tokiu būdu atsako į Jėzaus šauksmą „trokštu".

Štai penktojo žodžio prasmė, iš kur mes sužinom Jėzaus skausmo didybę ir jo begalinę meilę. Būkime išmintingi. Ant kryžiaus duodamas tik actas. Neieškokime čia vien saldybių, nevenkime ir acto kempinės, nes kiekvienas kartybių lašas anapus pasikeis palaima. To mes ir meldžiamės, to savo dvasioje ir reikalauja drauge su kryžiaus šauksmu: „Trokštu!"

Amen.

Šeštasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Atlikta“

(Jon. 19, 30).

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Pasakojimas apie vieną paklydusį medžiotoją, išgelbėtą tik kalno viršūnėje užkūrus ugnį. Panašiai išvaduojama paklydusioji žmonija. Jėzus patvirtino išganymą žodžiu „Atlikta!“, ir mes patiriame, kad tas žodis buvo:

B. *Dėstymas:*

I. Išganytojo pergalės šauksmas.

1. Atliktas išganymo (pergalės) darbas: dangaus ir žemės sutaikymas.
2. Nugalėtas šėtonas.

I š v a d o s: padėka už didžiulį ir sunkų darbą.

II. Palaimos šauksmas išganytiesiems. Jis reiškia:

1. Išvadavimą iš šėtono valdžios (proto, valios, veikimo),
2. grąžintą teisę būti Dievo vaikais,
3. Išganymo tęsimą per įkurtą Bažnyčią.

I š v a d o s: Mūsų pačių bendradarbiavimas išganymo darbe yra būtinas. Kaip elgtis?

C. *Pabaiga:* Gražiausias padėkos himnas: „Viešpatie, po tavo kryžium noriu aš kentėti“.

Kartą vienas pietų Afrikos medžiotojas paklydo besivydamas antilopę. Nežiūrint prityrusių vyrų pastangų, dingusis nebuvo galima surasti, o taip pat ir paties pražuvėlio pastangos sugrįžti buvo bergždžios. Jau ir antroji naktis sutemo, ir pavargusiam nelaimingajam beliko vienintelė mintis — žuvęs! Staiga kalnų aukštumoje sušvito ugnis, ženklas, kurį uždegė jo draugai ir ištisą naktį ją kurstė, kad paklydusiajam būtų kelrodžiu. Dabar sukaupia paklydęs vyras savo jėgas, keliauja kildamas ir leisdamasis ugnies link, mąstydamas: kur liepsnoja ugnis, ten yra išsigelbėjimas. Brėkštant rytui savieji jį spaudė glėby šaukdami: Išgelbėtas!

Argi nebuvo paklydusi ir žmonija, bemedžiodama sau laimę? Ar nebuvo ir ji pražuvus? Deja, taip! Golgotos viršūnėje spinksi paties Dievo įžiebta ugnis aptemusiam pasauliui. Prie jo (Golgotos kalno), kur už žmonių nuodėmes liepsnoją dieviškosios meilės auka, yra išgelbėjimas. Dėl to į ten! Didžiojo kankinio gyvenimas jau baigias, jau jis kovoja su mirtim. Ką tik Viešpats buvo actu pagirdytas. Keletas minučių ledinės ir siaubingos tylos ir šiurpią naktį nuskamba šeštasis žodis: „Atlikta!" Čia mes sukaupiam savo dėmesį ir patiriam, kad tai yra

Išganytojo pergalės šauksmas ir

Išganytiesiems palaimos šauksmas.

O kad šis šūkis sužadintų galingus pasiryžimus aukotis Dievo garbei ir mūsų pačių išganymui!

I.

„Atlikta!" — Išganytojo pergalės šauksmas.

Tūkstančius metų žmoniją slėgė Viešpaties rūstybė, iššaukta Adomo nupuolimu ir padidinta jo įpėdinių nusikaltimais. Išslydę iš Kūrėjo rankos, klaidžiojo jo kūriniai savo dvasios apakime. Dangus buvo užsklęstas ir atvertas pragaras, kuriame pasmerkta amžinai kentėti maištingoji giminė.

Kas galėjo išpirkti žmonių padarytąs kaltes? Vien tik Dievas - Žmogus! Meilės skatinamas jis apsiėmė šį darbą. Kaip kadaise Jokūbas savo rankas ir kaklą padengęs ožkos kailiu, kad tuo Ezaokui (Gen. 27 kap.) išrodytų visai kitokiu, negu iš tikrųjų jis buvo, taip ir Mesijas užsidėjo viso pasaulio kaltes, kaip raupsuotojo drabužį, kad įvykdytų jam Tėvo pavestą darbą, ir kada tai įvyko, jis sušuko: „Atlikta!", atlikta didis darbas, kurį Šventoji Trejybė buvo nusprendusi ir kurį Dievo sūnus laisva valia išpildė; įvykdyta žmonių giminės išgelbėjimas, laimėta kalčių ir bausmės atleidimas, grąžinta santaika tarp dangaus ir žemės, prakeikimas pakeistas į malonę.

Koksai didelis pergalės darbas! Ko nepajėgė niekas prieš Jėzų, ko nepadarė niekas po jo, jisai tai įvykdė. Jis pats suraišiotas ir išlaisvina, jis yra išvargintas ir atgaivina, jis nuleidžia galvą mirčiai ir čia pat kuria naują gyvenimą. Tad sveikas, kilnusis Nugalėtojau, išgelbėjęs visą pasaulį!

Nusikaltę žmonės pateko Šėtono vergystėn. Su jais jis elgėsi kaip su savo daiktais, apval-

čydamas jų protą ir veiksmus, laikė juos surakinęs geležingais pančiais pats būdamas ginkluotas. Dabar atsistojo Jėzus, kad sutriuškintų klastingojo žalčio nuodėmingą galvą. Ir kai jis, dieviškasis Samsonas, išversdamas kolonas griuvėsiais sutriuškino šėtoniškąją galybę, kai jis, dieviškasis Dovydas, savo penkių žaizdų akmenimis ant žemės patiesė tamsybių pasaulio Galiotą ir savo kryžiaus kardu jam nukirto galvą, jis sušuko: „Atlikta!" Įvykdyta Liuciferio karalystės sunaikinimas: „dabar šio pasaulio valdovas nuverčiamas (Jon. 12, 31); įvykdyta pergalė, užtrenkusi pragaro duris ir atvėrusi dangų „visiems geros valios žmonėms" (Lk. 2, 14).

Koksai didis pergalės darbas! Jėzus „kaip stipresnysis už stiprųjį atėjo ir jį nuginklavo" (plg. Luk. 11, 22) taip, kad pastarasis griežė dantimis iš įnirtimo, tuo tarpu kai angelai džiūgavo; tad sveikas, kilnusis Nugalėtojau, mus išvadavęs iš skaudžios vergijos!

Dabar jau praėjęs Žmogaus Sūnaus pažeminimas, užgesusi priešų piktybė, pasibaigus baisioji kančia. Prasideda Viešpaties triumfas. Kaip Visagalis užbaigė šeštąją dieną pasaulio sukūrimo darbą, taip Jėzus pasaulio atpirkimo darbą užbaigė šeštuoju žodžiu. Toks milžiniškas yra šis atpirkimo darbas, kad jo įvykdymo akimirksny „žemė sudrebėjo, šventyklos uždanga plyšo pusiau, skilinėjo uolos ir atsivėrė grabai" (Mat. 27, 51). Toks didelis, kad dabar po 1900 metų jis nebuvo pamirštas, toks didelis, kad jis amžinai paliks palaimintųjų džiaugsmas ir atstumtųjų prakeikimas.

„Atlikta!" Taip skamba ir mūsų ausyse. Tad klauskime su šventuoju Bernardu: kuo aš

savo Jėzui atsilyginsiu, kad jis mane atpirko? Galėčiau aš jam save tūkstantį kartų atiduoti, bet kas aš prieš savo Viešpatį?“ Mes niekuo geriau savo Išganytojui neatsidėkosime, kaip vengdami nuodėmių, dėl kurių jis išliejo savo kraują ir nuolankiai ištverdami sunkumuose. Lengvai Išganytojas galėjo patenkinti priešo pajuokas: „„Nužengk nuo kryžiaus!“ (Mat. 27, 40), bet jis pasiliko kyboti tol, kol užtikrino: „Atlikta“, duodamas pavyzdį mums.

Labata pasakoja apie vieną sunkiai sergančią ligonę, kuri savo lankytojui, patariusiam — „Prašyk, Nukryžiuotąjį, kad išvaduotų tave iš tų kančių“ — atsakė: „Tu man taip patardamas nurodai kryžių? Mano Išganytojas nereikalauja jį išvaduoti nuo kankinamojo medžio, argi aš nusidėjėlė turėčiau to reikalauti? Iš meilės Jėzui aš ištversiu, kol drauge su juo galėsiu patvirtinti: „Atlikta!“ Ar pats esi taip heroiškai nusistatęs?

II.

„Atlikta!“ — pergalės šūkis atpirktiesiems.

Du jauni žmonės, besirengią tuoktis, pradėjo rūpintis savo namų įrengimu. „Pirmąjį mūsų būsimojo namų turto daiktą įsigykime kryžių, tarė sužadėtinė ir jam parenkime garbingiausią vietą“. Kaip gudriai, kaip krkščioniška galvojo ši mergelė, žinodama, kad jau 1900 metų kaip kryžius spinduliuoja palaima. Saulė neturi tiek daug šviesos spindulių, kaip kryžius gyvybės.

Per kryžių įvyko mūsų atpirkimas; per jį išlaisvintas mūsų protas nuo pagonybės klai-

dų, išvaduota mūsų valia iš savo bejėgumo, kad ji, malonės stiprinama, linktų į gerą, išlaisvinti mes patys nuo aistrų jungo, nes mes padedami antgamtiškų priemonių, pajėgsime jas nugalėti. Ir sunkiai nusidėjusiajam kryžiaus palaima ateina laiku; dora mirtis nėra amžinoji mirtis: atgailotojai gauna malonų atleidimą. Kada audros metu sudūžta laivas, kaip skuba nelaimingieji sudaryti plaustą, kad galėtų pasiekti krantą. Nuodėmės atveju ir mes išgyvename laivo sudužimą. Tuomet skubėkime prie vienintėlio, prie kryžiaus. Jis perneš visus atgailaujančius į amžinybės pakraštį.

Per kryžių atgavome teisę būti Dievo vaikais. Per kryžių milijonai buvo ištraukti iš bedugnės ir išgelbėti amžinajam gyvenimui: „Didžiulis būrys, kurio niekas negalėjo suskaityti" (Apr. 7, 9). Ant kryžiaus buvo atbaigtas bažnytinės išganymo institucijos steigimas. Ji ištikimai atlieka savo aukštą misiją, tęsdama šūkį „atlikta" ligi paskutiniojo teismo dienos. „Ji iškėlė išganymo vėliavas penkiose pasaulio dalyse, įžiebė tikėjimo šviesą, saugoja malonės šaltinius, iš kurių tikintieji galėtų stiprintis, atidaro užtvankas ir lei džia Kristaus kraujui tekėti septyniais sakramentų kanalais į kiekvieną sielą, be pertraukos kartoja Kalvarijos auką ir per visa tai formuoja pasaulį į vieną išganymo avidę" (palg. Hurter). Ir vis dėlto mes dar esam visokiais būdais apsunkinti. Tačiau nepamirškime, kad tai, kas dabar šiuo akimirksniu slegia, neslėgs mūs amžinai. Ir jeigu iš Dievo pusės yra viskas atlikta, kas būtina mūsų išganymui, vis tik dar to neužtenka: trūksta dar mūsų pačių bendradarbiavimo. Ir dėl to Dievas

mums nurodė kelius, kuriais turime eiti į išganymą, — dažniausiai kryžiaus kelius. Jais žingsniuokime drąsiai pirmyn, kitaip mes nepasieksim e tikslo. Kristaus užmokesnis nėra ilsėjimasis tarp pūkinių pagalvių, bet paties Išganytojo sekimas tol, kol jis užtikrins „atlikta!“ Tad pirmyn! Drąsiai prie darbo!

Argi Viešpaties kryžius neturi stebuklingosios jėgos suminkštinti apledėjusias širdis ir jas uždegt liepsnojančia ugnim?

Tai liudija Šventosios Teresės gyvenimas, kuri sunkioje valandoje pažvelgusi į kryžių išgyveno savy didžiulę permainą. Vieną dieną nuėjusi į koplytėlę ir akis nukreipusi į ten kabantį krucifiksą, ji pajuto savo sielos gilumoje kažkokį nerimą ir prošvaistę taip, kad ji krito ant kelių ir meldėsi: „Viešpatie, aš niekad iš čia nepakilsiu, kol tavo malonė neišblaškys mano abejingumo ir nesužadins many meilės vien tik tau“. Ir ji buvo išklausyta. Nuo tos valandos Teresė uoliai siekė šventumo eidama taip sparčiai tobulybės keliu, kad šiandie ji su nekaltybės lelija puošia dangiškojo Sužadėtinio sostą, kurį ji aną valandą savo širdies viešpačiu išsirinko, ir dabar tobulam džiaugsme pritaria dangaus erdvėse nepaliaujamai skambančiam Dangaus Avinėlio himnui. Savo pavyzdžiu Teresė, mums parodo nuostabiu būdu savo sielos pagijimą.

Kaip būtų gera, jei mes dažniau ryžtumės savo gyvenimą tvarkyti. Ir tikrai, mes tuomet galėtume po viso to, kas iš pradžių atrodė neįmanoma, iškilmingai pasakyti — „Atlikta!“

Taip mes apmąstėme priešpaskutinįjį Jėzaus žodį ant kryžiaus, patį didžiausį iš pasakytųjų.

Naujas, visada naujas jis stovi prieš mus su tuo pačiu skatinimu: Išganytojo kančios jau pasibaigė, tačiau amžinai palieka jam padėką, kuri bus įvykdyta vadovaujantis vieno sunkiai sergančio ligonio svariais žodžiais: „Viešpatie, po tavo kryžium norėčiau aš kentėti". Ir jeigu aplink prapliūptų šūviai, trenktų perkūnai, lytų ugnimi, blykčiotų žaibai, degtų liepsnos ir šniokštų jūra arba siaustų vėtros — aš ištversiu! Kryžius šaukia. Jo nešėjas kartoja visada tą patį pergalės ir palaimos šauksmą: „Atlikta!" Amen.

Septintasis Jėzaus žodis ant kryžiaus

„Tėve, į tavo rankas aš atiduodu savo dvasią“ (Luk. 23, 46).

P L A N A S:

A. *Įžanga:* Pradžiai apie imperatoriaus Ottono II-jo mirtį, kuris sakė rinktis žmonėms prie jo mirties patalo. Jeigu yra kilnu dalyvauti prie mirštančio žmogaus, tai juo labiau prie Dievažmogio. Ten mes išgirsime jo paskutinį žodį, kuris yra malda.

B. *Dėstymas:*

I. Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo aplinkybėse.

Trys aplinkybės:
1. Jėzus iš pradžių nulenkia galvą — tada jis miršta,
2. Jėzus taria šį žodį „garsiai“,
3. Tai yra „paskutinis“ Jėzaus žodis.

Išvados: Užuojauta. Kryžiaus prisiminimas.

II. Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo turiniu:

1. Tėve: —
   a) Jėzus mirdamas dar kartą prisipažįsta esąs Dievo sūnus,
   b) maldoje skambąs pasitikėjimas,
2. Į tavo rankas:
   a) anksčiau iškeltas kerštui,
   b) dabar ištiestas globai.
3. Mano dvąsią:
   a) tai, kas yra geriausia,
   b) vienintėlę.

Išvados: Atsižvelgiant į amžinybę ir prisikėlimą, mes turime puikius vaistus prieš mirties baimę ir kovoje su mirtim.

III. Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo paskirtimi:
1. Laimingai mirsime, jeigu mes:
a) savo mirimą ir
b) savo gyvenimą pavesime Dievui (Tėvui)
2. Susirūpinkime mūsų pačių siela.

C. *Pabaiga:* Santrauka ir malda.

Keliaujant į Bohemiją, imperatorių Ottoną ištiko pavojingas drugys, ir jis pajuto savo netolimą mirtį. Ir kada jo kareiviai nenorėjo nieko prie sergančiojo karaliaus prileisti, išskyrus jo artimuosius, imperatorius įsakė: „Įleiskite žmones, kad jie, matydami mane mirštant, patys nebijotų mirti".

Kaip yra kilnu tokią valandą būti prie žmogaus, kuriam jo gyvenimo uždanga žemėje nusileidžia ir atsiveria amžinybė, tai juo kilniau turi būti prie mirštančio Dievažmogio. Šiandie aš jus ten vedu. Ten jūs po visagalinčiojo šeštojo žodžio išgirsite septintąjį. Tylos! Štai jau atveria namo keliaujantis Jėzus savo burną ir nejaukiam nenaturalios tamsybės klaikume (Meschler) drebant žemei ir griūvant uoloms pasigirsta mirtinas šauksmas: „Tėve! Į tavo rankas atiduodu savo dvasią!" Paskutinis Išganytojo žodis yra malda. Apmąstykime jį šiais punktais:

Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo aplinkybėse,

Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo turiniu,

Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo paskirtimi.

Nukryžiuotasai! Tavo kartusis skausmas teužlieja mus dar kartesniu gailesiu, nes mes tave įžeidinėjom, tave, kuris mus mylėjai lig mirties.

I.

Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo aplinkybėse.

Ką tik apreiškė Jėzus savo misijos užbaigą. Žiūrovai įtemptai stebi kryžių, laukdami Mesijo galo. Drugys supurto jo šventą kūną šaltais kaip ledas šiurpuliais. Dar kartą kūnas sutrūkčioja skausmuose. Dabar jis nublanksta, išblykšta, veidas vis labiau ir labiau ilgėja, nosis smailėja ir skruostai sukrinta. Staiga lyg ateina nauja gyvybė į ką tik konstatuotą mirusįjį. Jėzus pasižiūri, sukaupia visas jėgas ir garsiai sušunka: „Tėve...“ „Ir taip pasakęs jis numirė“ (Lk. 23, 46). Kas yra buvęs prie mirštančiojo žmogaus, žino, kad mirštantysis pirmiausia iškvepia dvasią, paskiau palenkia galvą ir po to prasideda galutinis sustingimas. Pagal Jono liudijimą pas Jėzų vyksta priešingai: „Jis palenkė savo galvą ir atidavė savo dvasią“ (Jon. 19, 30). Dar gyvas jis palenkia galvą, tuo paskutinį kartą parodydamas paklusnumą savo Tėvo valiai ir drauge iškilmingai pareikšdamas, kad jis mus mylėjo ligi mirties.

Iš to pasimokykime ir mes priimti visa, ką siunčia dangus. Pilnas sutapimas mūsų valios su Dievo valia yra tikriausias kelias į rojų. Petras Karaffa turėjo tokį valios suderinimą. Turėdamas aukštą temperatūrą ir paklaustas, kaip jam sekasi, jis šypsodamasis atsakė: „Labai gerai, nes mano padėtis derinasi su Dievo valia“.

„Tėve... Jėzus tai ištarė dideliu balsu (Mat. 15, 37). Tai buvo kažkas nepaprasta veikiant vien tik dieviškai jėgai, ir tai turėjo reikšti, kad Viešpats laisva valia miršta ir miršta kada jis nori ir kaip jis nori; jis turėjo apreikšti savo avelėms paskutinį kartą gerojo Ganytojo viliojantį balsą, kuris yra jų žemiškosios kelionės tikslas, kuriam jie gyvena ir už ką jie miršta. Nuo „didelio balso" sudrebėjo po kryžiumi jo priešai. Baisus siaubas pagavo juos. Prasiblaivę, lyg atsigavę iš kokio svaigulio, daugelis mušėsi į krūtinę. Taip ir mes susigraudinę muškimės į krūtinę ir su muitininku atsidūksėkime: „Dieve, būk man nusidėjėliui gailestingas". (Lk. 18, 13).

„Tėve..." Šis Jėzaus šauksmas buvo paskutinis jo žodis ir todėl ypatingai gerbtinas. Visada kreipiama daugiausiai dėmesio į paskutinę mirštančiojo kalbą, ją neišdildomai įrašant į širdį. Daug daugiau turėtume domėtis paskutiniuoju dieviškojo Mokytojo valios pareiškimu. Mes būtume kietesni už uolas, vidujiniai numirę ir susmukę, jei pasiliktume abejingi klausydamies šios mirimo maldos.

Kartą šv. Elžbietai lankant vienuolyną, vienuolės jai parodė puikų kryžių, išgirdamos jo brangų ir retą išdirbimą. Šventoji moteris reikšmingai pastebėjo: „Krucifiksas tikrai yra puikus, tačiau veltui gražiausi paveikslai, jeigu jie nepasiekia jūsų širdžių". Argi netinka šie žodžiai mums? Ir dar kaip! Tad būkime kaip tasai kilnus vyras, kuris kiekvienu atveju žvelgė į kryžių linksmai sakydamas: „Viešpatie, visa man yra gera, kaip tu nori". Tokiu būdu įsigyjama daug paguodos ir stiprybės mirties valandoje.

II.

Mirštančio Jėzaus malda prasminga savo turiniu.

Kieno pagalbos kentėdamas kūdikis šaukiasi? Tėvo. Jo rankų norėtų būti apkabinamas. Panašiai elgiasi ir Išganytojas savo kančios ir mirimo atvejais. Užtat ir šaukia:

„Tėve". Tėvo vardu jis pradėjo savo kryžiaus žodžius: „Tėve, atleisk jiems" (Lk. 23, 34), tėvo vardu jis juos užbaigia. Savo apleidime jis nedrįso Dievą tėvu vadinti. Tačiau tamsybė jau nugalėta; vėl šviečia tėviškojo veido saulė. Dabar jau gali Mesijas kreiptis: „Tėve". „Ir jo šis žodis yra lyg pasimatymo pradžia". Ką Jėzus gyvendamas išpažino, stebuklais patvirtino, prieš teisėjus prisiekdamas liudijo, kad jis iš tikro yra Dievo sūnus (Luk. 22, 70), to jis tiksliai laikosi ir atsiskirdamas. Ir jeigu nepermaldaujamasis teisingumas būtų iš Išganytojo reikalavęs jo kančios metu dar sunkiau ir dar aršiau kentėti, vistiek nebūtų Jėzaus kūdikiška meilė ir atsidavimas savajam dangaus tėvui nublukęs. Priešingai. Jam nuostabiai gera jį pasveikinti „tėve" ir pasitikint toliau sakyti:

„Į tavo rankas".

Dažnai krikščioniškasis menas Dievą Tėvą vaizduoja esantį virš savo sūnaus kryžiaus su išskęstomis rankomis, tarsi jį norėdamas apkabinti. Tą patvirtina paskutinis Kristaus žodis. Kančios metu Mesiją sunkiai slėgė Dievo teisingumo ranka, kuris prisiėmęs mūsų kaltes buvo „prakeikime". Kaip nepaklusnius vaikus Jehova mus atstūmė. Jo teisingumas neleido ištiesti neištikimiesiems rankos, kol nenubaustas

nusikaltimas. Ir tik po to, kai pasaulio Atpirkėjas „išdildė pasmerkimo raštą, atimdamas jį šalin ir prisegdamas prie kryžiaus“ (Kol. 2, 14), Jėzus regi iškeltą bausti dešinę nusileidžiant ir todėl drįsta prabilti: „Į tavo rankas“. „Į tavo rankas atiduodu savo dvasią“ — „savo dvasią“, ne mano garbę, kurios aš netroškau, ne savo turtus, kurių aš nekroviau, ne mano kūną, kurio aš nevertinau, „mano dvasią, vienintėlę, kurią aš galiu pavadint manąją, nes viską aš perleidau žmonėms: savo motiną, savo meilę, dangaus karalystę, kūną ir kraują šv. Sakramente; „mano dvasią, tai, kas geriausia ir nepraeinama, kas nemiršta ir drauge su kūnu nepražūna. Čia mes labai aiškiai įsitikiname žmogaus sielos nemirtingumu, taip pat ir girdime, kur yra jos tėvynė, ten, kur ir Jėzus savo dvasią atiduoda, „Tėvo rankose“, ką panašiai ir šv. Dvasia patvirtina: „Teisiųjų sielos yra Dievo rankose“ (Išm. 3, 1).

Ne amžinai skiriasi dvasia nuo kūno. Viešpaties mirimo malda netikėtai išrišo didžiąją gyvenimo mįslę. Argi būtų jo žodžiai prasmingi, jei siela nebūtų nemirtinga? Kokia išganymo prasmė, jei visas žmogaus esimas supūtų kape? Ne! Ne mirtis yra nugalėtoja, bet nugalėtasis! Išganytojas pirmąjį būsimojo prisikėlimo spindulį paleidžia savo septintuoju žodžiu ir tai yra mums vaistai prieš mirties baimę ir kovoje su mirtim. Su palaimintuoju vyskupu Wittmann, kuris mirdamas kryžiumi gulė ant žemės, kartokime: „Aš esu krikščionis ir mirštu po kryžium“. Tik ten mirštama gražiai ir laimingai.

III.

Mirštančio Jėzaus malda yra prasminga savo paskirtimi.

Kas iš mūsų mirdamas nenorėtų patirti Mirštančio Jėzaus maldos palaimos, paguodos ir stiprybės? Šią teisę mes turime gyvendami nusipelnyti. Ar gali Kristus reikalauti to, kas yra reikalinga kūnui, nuskriausdamas sielą? Niekad! Dėl to mes galime skaitytis prie tų, „kurie yra tik dvasios vedami, tie yra Dievo vaikai“ (Rom. 8, 14). Per Kristų mes pažįstame Kūrėją kaip Tėvą, kuris nuolat virš mūsų budi. Kas mūsų rūpesčiai, išskaičiavimai, viltys ir baimės? Argi Dievas Tėvas nesirūpina mumis? Ar nelaiko jis mūsų savo globojančioje rankoje? Tad pasitikėkime juo, nenutolkime nuo jo rankos, nuo jo, kuris mums yra taip malonus. Jam paveskime visas mūsų gyvenimo dienas, kad jis viską palenktų savo tėviškam gerumui. Būkime įsitikinę: kas čia žemėje pilnas pasitikėjimo atsiduoda Viešpačiui, drąsiai gali mirdamas jam pavest savo ateitį ir amžinybę.

Karalienė Marija Teresė, mirdama prašė uždegti žvakę. Paklausta, gal ji nepatogiai gulinti, skausmingai bet šypsodamosi atsakė: „Taip, bet pakankamai gerai, kad numirčiau“ ir tęsė savo paskutinąją kalbą toliau: „Dieve, priimk mano sielą“. Tai buvo namo grįžimas vertas jos gyvenimo, nes dažniausiai mirtis būna paties gyvenimo aidas. O kad būtų skirtas ir mums toks palaimintas mirimas!

Mirštant kūnas palikęs čia sunyksta, tuo tarpu siela skuba į savo išeities punktą — prie Dievo, dėlto siela yra nepalyginamai vertesnė

už kūną ir todėl mes privalome ją niekada nepaliauti rūpinęsi. Mirties atveju siela nepriklauso Dievui, jei ji nepriklausė jam žemėje buvimo metu.

Nėra laikrodžio, kuris būtų toks tobulas, jog kartą užvedus ir tiksliai nustačius nereikėtų jo niekad valyti ir pakeisti sudilusių dalių. Taip lygiai turi elgtis ir tas, kuris tiki, turįs nemirtingą sielą, ją maldos pagalba dažnai nukreipdamas į Dievą, uoliai tyrinėti savo sielos padėtį, ją gerinti ir per išpažintį taisyti arba net iš naujo pertvarkyti. Tačiau deja, labai dažnai to nesuprantama ir apleidžiama sielos reikalai mūsų pačių nenaudai. Tad niekas iš mūsų neturi būti tokiu neišmanėliu!

Atsirėmę į kruviną jį kryžiaus medį, mes šiandie apsvarstėm paskutinį Jėzaus žodį. Neužmirškime tai, ką esame girdėję Jėzaus mirties vietoje, nes visada galioja žodžiai: „Palaiminti tie, kurie klauso Dievo žodžio ir jo laikosi“ (Luk. 11, 28). O dar labiau galioja tie, kuriuos jis ištarė ant kryžiaus. Įsirašykime juos savo širdy kaip Jėzaus meilės paminklą. Šia konferencija mes atsisveikiname su kryžiaus pamokslais, ne su pačiu kryžium. Melskimės prieš jį karštai šaukdamiesi: „Garbiname tave Viešpatie Jėzau Kristau, nes per šventą kryžių atpirkai pasaulį“. Išganytojau, suteik mums savo meilę ir meilę kryžiui! Amen.

A. M. D. G.

TURINYS

51